

TÜRKÇE

SORU BANKASI

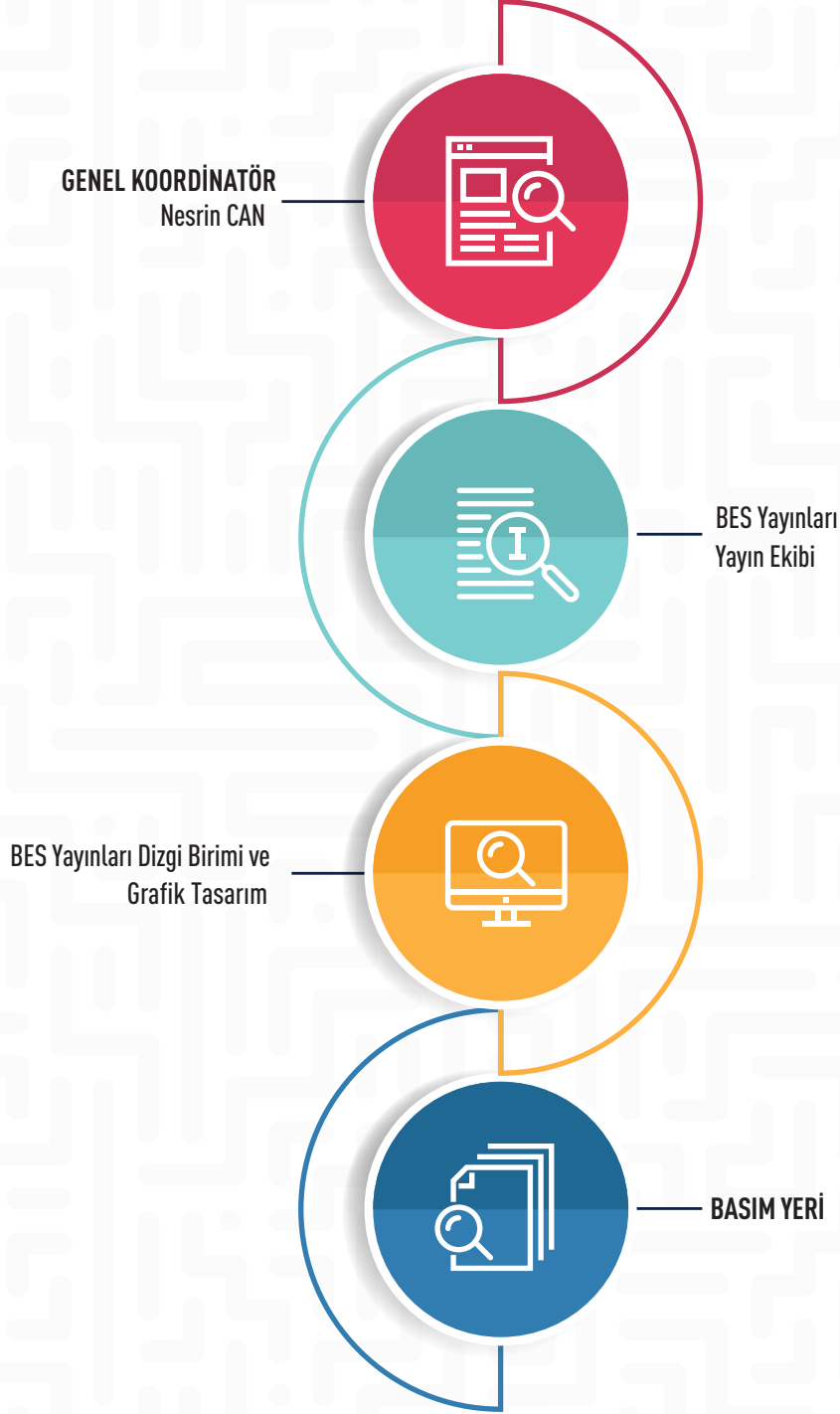
SINAVLARA HAZIRLIK
OKULA YARDIMCI

5
SINIF

Bu kitabın her hakkı BES Yayınlarına aittir. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre BES Yayınlarının yazılı izni olmaksızın kitabın tamamı veya bir kısmı herhangi bir yöntemle basılamaz, yayımlanamaz, bilgisayarda depolanamaz, çoğaltılamaz ve dağıtım yapılamaz.

Sertifika No.:52247

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM	
Sözcükte Anlam	4
2. BÖLÜM	
Cümlede Anlam	36
3. BÖLÜM	
Metinde Anlam	72
4. BÖLÜM	
Beceri Temelli Sorular	140
5. BÖLÜM	
Dil Yapıları ve Söz Varlıkları	168
6. BÖLÜM	
Yazım Kuralları • Noktalama İşaretleri	200
CEVAP ANAHTARI	225

1. BÖLÜM

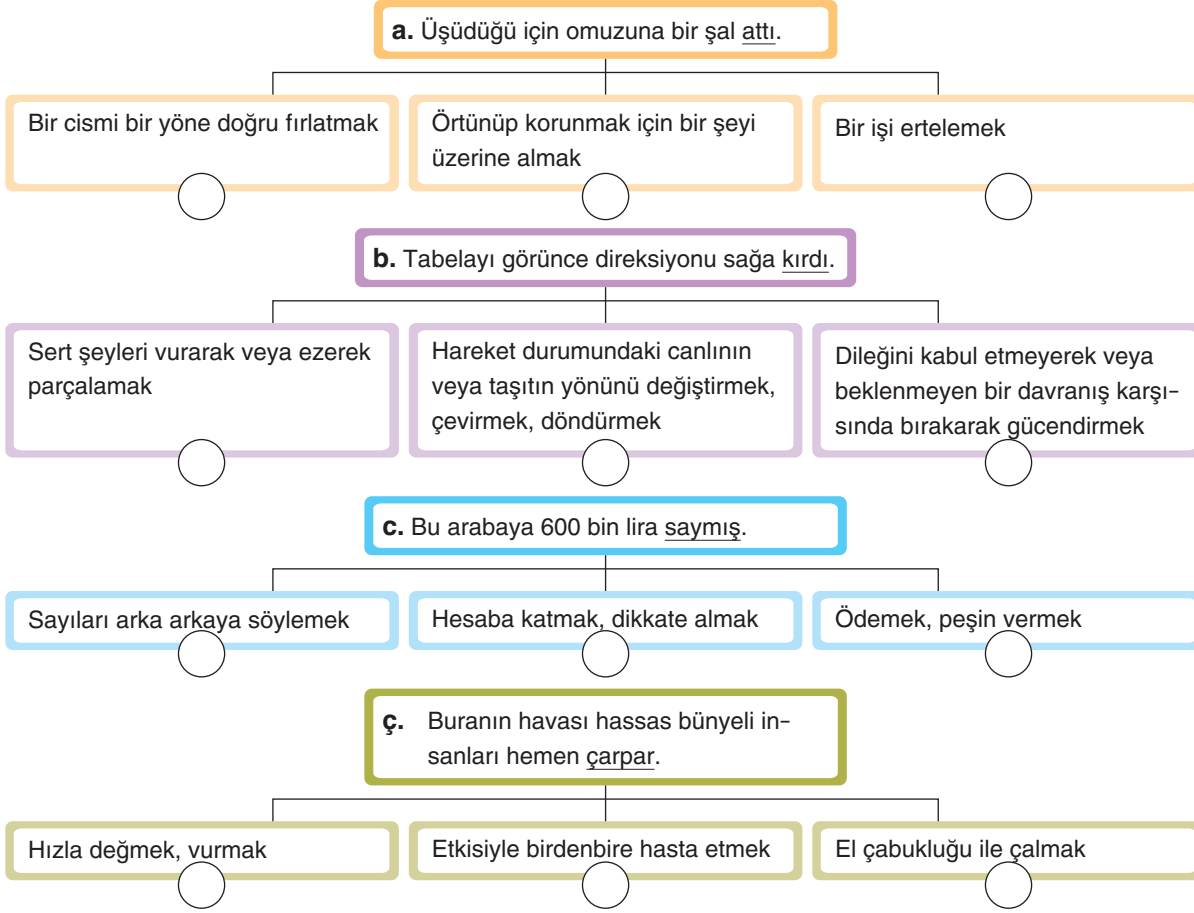
SORU BANKASI

5
SINIF

SÖZCÜKTE ANLAM

- Sözcükte Çok Anlamlılık
- Sözcüğün Anlam Özellikleri
- Sözcükler Arası Anlam İlişkileri
- Yabancı Sözcüklere Türkçe Karşılıklar
- Kalıplaşmış Söz Öbekleri
- Kalıplaşmamış Söz Öbekleri

1. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüğün hangi anlamda kullanıldığını işaretleyiniz.

2.

Polly, uzun zaman önce evlerinin tavan arasında sandık odasının arkasındaki biraz dikkatle tırmanınca ulaşılan karanlık yeri keşfetmişti. Burası bir yanı tuğla duvar, diğer yanı ise eğimli bir çatıdan oluşan tünel gibi bir yerdi. Çatının bazı kiremitlerinin arasından ışık sızılmaktaydı. Bu tünelin tabanı yoktu, kirişten kirişe atlamak zorundaydınız ve kirişlerin arası sadece sıvayla kaplanmıştı. Eğer kiriş aralarına basarsanız kendinizi aşağıdaki odada bulurdunuz.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak boş bırakılan yerlere yazınız.

a. Üstü kapalı bir yerin gezinilen, ayakla basılan yüzü; zemin

☐ ☐ B ☐ ☐

b. İçine çeşitli şeyler konulan, tahtadan yapılmış, kapaklı ev eşyası

☐ ☐ D ☐ ☐

c. Çevresi kapalı yol

☐ Ü ☐ ☐ ☐

3. Aşağıda verilen “dönmek, yıkmak, bırakmak” sözcüklerinin anlamları ile örnek cümleleri eşleştiriniz. Boşta kalan anlama uygun bir cümle de siz yazınız.

Dönmek	a.	Kendi ekseninde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek	1.	() Annesine dönüp hangi durakta inceklerini sordu.
	b.	Geri gelmek, geri gitmek	2.	() Anahtar yuvasında dönünce kapı açıldı.
	c.	Yönünü belli bir tarafa doğru çevirmek	3.	() Burada neler döndüğünü anlamadın mı?
	ç.	Hileyle, gizlice yapılmak	4.	()

Yıkmak	a.	Kurulu bir şeyi parçalayarak dağıtmak, bozmak; tahrip etmek	1.	() Bizans'ı yıkmak için hazırlıklar yapıldı.
	b.	Ortadan kaldırmak, varlığına son vermek	2.	() Suçu en küçük kardeşinin üstüne yıktı.
	c.	İnsan, hayvan veya ağaç devirmek	3.	() Bu araçlar eski evi yıkmak için geldi.
	ç.	Herhangi bir suç, iş vb.ni birine yüklemek	4.	()

Bırakmak	a.	Bir işi başka bir zamana ertelemek	1.	() Adam, oğluna iki ev bırakmıştı.
	b.	Bir şeyi bir yerde unutmuş olmak	2.	() Postacı sana bir zarf bıraktı bu sabah.
	c.	Ölen, ayrılan birinden iş, kişi, nesne vb. şeyler kalmak	3.	() Toplantıyı yarına bırakalım, diyerek telefonu kapattı.
	ç.	Bir şeyi başkasına iletilmek üzere vermek	4.	()

4. Aşağıdaki sözcükleri verilen anlamlara uygun olacak şekilde birer cümle içinde kullanınız.

Açılmak	Bayılmak	Silmek	Çıkmak
Sis, karanlık, duman vb. dağılmak, yoğunluğunu yitirmek	Çok hoşlanmak, çok sevmek, hayran kalmak	Bir şeyin ıslaklığını gidererek kuru duruma getirmek	Bulunduğu yeri bırakıp başka yere geçmek, taşınmak, ayrılmak, ilgisini kesmek

-
-
-
-

5. Aşağıdaki cümlelerde mecaz anlamda kullanılan sözcüklerin altını çiziniz.

a. Keskin zekâsıyla bizi zor durumdan kurtarmıştı.	d. Soğuk bakışlarıyla selamladı hepimizi.
b. Sevgiye tok bir çocuk karamsarlığa kapılmaz.	e. Hastalıktan bir ayda bitmiş, perişan olmuş.
c. Pişkin adam, utanmadan kendini savunuyordu.	f. Koyu bir sohbeta dalmıştık ki kapı çaldı.
ç. Onun ne kadar temiz kalpli olduğunu bilmem mi?	g. Yanık türküler dinlemek ruhunu incitir.

6. Aşağıda verilen sözcükleri gerçek (G), mecaz (M) ve terim (T) anlamda cümle içinde kullanınız.

Daire	G:
	M:
	T:
Perde	G:
	M:
	T:
Bağ	G:
	M:
	T:

7. Aşağıda verilen cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığını “✓” sembolü ile belirtiniz.

	Cümleler	Gerçek	Mecaz	Terim
a.	Üçgenin iç <u>açıların</u> toplamı 180 derecedir.			
b.	Oyunda üç kez topu düşüren <u>yanar</u> .			
c.	Ne zaman canı sıkılsa bana <u>sarıyor</u> .			
ç.	<u>Küçük</u> taşı annesine göstermek için sabırsızlanıyordu.			
d.	<u>Yüksek</u> mevkilere çıkabilmek için elinden geleni yaptı.			
e.	Bu saatte hâlâ <u>uyanık</u> olduklarını görünce şaşırdı.			

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden mecaz anlamlıları mecaz, gerçek anlamlıları gerçek kutusuna yazınız.

Çocuklar aniden odanın sağlam kalan öbür ucundan yumuşak bir ses işittiler. Ne olduğunu anlamak için şimşek gibi o yöne döndüler. İnce yapılı bir kadın heykelinin hareket ettiğini gördüler. Hızlı ve geniş adımlarla kendilerine doğru gelen bu heykel yüksek sosyeteden bir kadın, belki de bir kraliçeydi. Çocuklardan biri açık pencereye yönelince diğerleri de onu takip etti. Gecenin karanlığında patikayı izleyerek şehre ulaştılar. İçlerinden en büyükleri cebinden bir tomar para çıkarıp cansız bir sesle “Hadî! Gidip karnımızı doyuralım.” dedi.

Mecaz Anımlı Sözcükler	Gerçek Anımlı Sözcükler

9. Aşağıdaki şiirde yer alan altı çizili sözcüklerin anlam özelliklerini belirleyip ilgili kutucuğu “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

	Sözcük	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam
Kışın bahara dönmesi gibi	Kış		
Kara günler de geçer	Kara		
Bizi aydınlık yüzlerle dolu	Aydınlık		
Kötülükten uzak	Gelecek		
Bir gelecek bekler			

10. Aşağıdaki sözcüklerin cümlelerde kullanıldığı anlam özelliklerini yay ayraçla gösterilen yerlere uygun harfleri koyarak belirtiniz.

G: Gerçek Anlam

M: Mecaz Anlam

T: Terim Anlam

Doğru	() Doğruyu söylersen ceza almana mani olurum.
	() İki noktadan yalnız bir doğru geçebilir.
	() Sen doğru bir adam ol ki işlerin rast gitsin.
Kök	() Bu kelimenin kökünü tahtaya yazalım.
	() Ailemizin kökleri Selânik'e uzanır.
	() Bir baş soğan ile üç kök maydanoz getir.

1. Bu verimli topraklar, yüzyıllar boyunca birçok savaş gördü.
“Görmek” **sözcüğü bu cümlede aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmıştır?**
- A) Gözle algılamak, seçmek
B) Sahne olmak, geçirmek
C) Karşılaşmak, rastlaşmak
D) Yüzü bir yöne doğru olmak, bakmak
2. “Düşmek” **sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “aşırı ilgi veya sevgi göstermek” anlamında kullanılmıştır?**
- A) Bana düşen, onu zor durumlarda yalnız bırakmaktı.
B) Çabaları karşılık bulmuş ve telefon sonunda düşmüştü.
C) Marketten dönerken sevimli bir yavru köpek peşime düştü.
D) Selim, küçük kardeşinin üstüne çok düşüyordu.
3. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlamı yay araç içinde yanlış verilmiştir?**
- A) Cebinden cüzdanını çıkarıp torunları için harçlık dağıttı. (Belli bir orana göre bölüştürerek pay etmek)
B) Sakın bu işi yetersiz bir kişiye yaptırma. (Gerekli bilgi ve yeteneği olmayan)
C) Bu devirde öğüt vermek çok işe yaramıyor. (Zaman bakımından geride kalmış olan)
D) Vazgeçirme yönteminiz pek de işe yaramadı. (Bir amaca erişmek için izlenen yol)

4. Bir sözcüğün akla gelen ilk anlamına “gerçek anlam”, gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlama “mecaz anlam” denir.

Buna göre,

Çocuk Kalbi, Enrico adındaki bir çocuğun okul ve sosyal yaşamının anlatıldığı bir romandır. Yazar, bu eserini çocuklara vatanseverlik duygusunu aşılacak için kaleme almıştır.

metninde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Bir bilim, sanat, spor ya da meslek dalına ait özel anlamlar taşıyan sözcüklere “terim anlamlı sözcük” denir.

Buna göre,

- I. Piyanist, yeni bestesinin notalarını dikkatle inceleyordu.
II. Şiirde ahengi sağlamak için kafiye ustaca kullanılmıştı.
III. Matematik sorularına bu açıdan bakarsanız onları rahatça çözersiniz.
IV. Çocukların olumsuz davranışlarını görmezden gelmek imkânsızdı.

cümlelerinin hangilerinde terim anlamlı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

6. • Bahar güneşi görününce tomurcuklar sırayla patlıyordu.
• Uyarmasına rağmen gürültü yapmaya devam eden arkadaşlarına patladı.
• İşçilerin tünel yapmak için toprağın altına yerleştirdiği dinamitler patladı.

Bu cümlelerde "patlamak" sözcüğü aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Yırtılıp açılmak
B) Aşırı tepki göstermek
C) Ortaya çıkmak, yeşermek
D) Büyük ses çıkararak infilak etmek

7. **Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?**

- A) Koyunların uzun uzun melemeleri çobanın uykusunu getiriyordu.
B) Yaklaşık bir saattir arkadaşlarıyla telefonda konuşuyordu.
C) Yarışmacılardan biri oldukça renksiz ve sıradan görünüyordu.
D) Sabah toplantının varsa erken yatmalıyız, deyip televizyonu kapattı.

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamı bir sözcük kullanılmıştır?**

- A) Yeni aldığım gözlüğümü, koyduğum yerde bulaamadım.
B) Tavus kuşunun kuyruk tüyleri bahçedeki herkesi büyüledi.
C) Yaşlı adamın ne kadar yorulduğu yürüyüşünden belliydi.
D) Odayı zevkine göre döşemiş, her şey istediği gibi olmuştı.

9. Çok dişli bir rakibim vardı. Bu turnuvayı daha önce I II iki kez kazanmıştı. Bense bu turnuvaya ilk kez katılıyordum. Karşımdaki güçlü bir güreşçiydi. Künde III konusunda oldukça başarılıydı.

Bu metindeki numaralanmış sözcüklerin anlam özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Gerçek	Terim	Gerçek
B)	Gerçek	Mecaz	Mecaz
C)	Mecaz	Terim	Mecaz
D)	Mecaz	Gerçek	Terim

10. Aşağıda "çekmek" sözcüğünün TDK Güncel Türkçe Sözlük'te yer alan bazı anlamları verilmiştir.

- Güç durumlara dayanmak, katlanmak
- Bir amaçla ortadan kaldırmak
- Taşıtı bir yere bırakmak, koymak
- İçine almak, emmek

Buna göre,

- I. Ürünü piyasadan çekmesi herkesi şaşırttı.
II. Derste yazdıklarımı temize çektim.
III. Sünger, tüm suyu çekmişti.
IV. Bu hastalığı küçüklüğümden beri çekiyorum.

cümlelerinden hangisi "çekmek" sözcüğünün verilen anlamlarından herhangi birinin örneği olamaz?

- A) I B) II C) III D) IV

1. Ferenc Molnar, yabancı ülkelerde daha çok Franz I Molnar diye tanınır. Eserleri ona edebiyat dünyasında parlak bir ün kazandırmıştır. Her bakımdan güzel II III bir roman olan *Pal Sokağı Çocukları* en meşhur IV eseridir.

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangisi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün anlamı yay ayrıç () içinde verilen açıklama ile uyushmaktadır?

- A) Yeni arabası âdeta benzini kokluyor. (Kokusunu duymak için bir şeyi burnuna yaklaştırmak)
B) Yaptığı tüm iyilikleri teker teker saydı. (Sayıları arka arkaya söylemek)
C) Bahçede birkaç dakika dolaşmak istedi. (İstek duymak, arzulamak)
D) Bana umut dolu bir sesle yeni hikâyesini okudu. (Sesli olarak şarkı, türkü söylemek)

3. Aşağıdakilerin hangisinde “çepeçevre sarmak, kuşatmak, örtmek” anlamına gelen bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Evlerinin ön cephesini yol, arka cephesi ile yan cephelerini orman kaplıyor.
B) Bütün gün doğum günüm için yapacağı sürprizin ne olacağını düşündüm.
C) Yeni oyunu izlemek için herkesten önce tiyatro salonuna varmıştı.
D) Ödünç aldığı kitabı kütüphaneye bırakmak için pazartesi gününü bekliyordu.

4. Bir işte başarılı olmanın kişiden kişiye değişebilen birçok yolu vardır.

“Yol” sözcüğü bu cümlede aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmıştır?

- A) Davranış biçimi, tutum, gidiş
B) İçinden veya üstünden sıvının geçtiği yer
C) Bir yerden bir yere gitmek için aşılacak uzaklık
D) Bir amaca ulaşmak için başvurulması gereken çare

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün gerçek ve mecaz anlamları örneklenmiştir?

- A) • Yazarın anlatımını çok kuru buldum.
• Elinde bir parça kuru ekmek vardı.
B) • Bu ev, şehir merkezine çok yakın.
• Beş dönüme yakın tarla satın aldı.
C) • Böyle temiz bir insan, asla yalan söylemez.
• Annesinden temiz bir gömlek istedi.
D) • Akıllı insanlar, ucuz hesaplar yapmaz.
• Buradan oldukça ucuz ürünler aldım.

6. I. Neredeyse sevincinden yüreği çat deyip ortasından çatlayacaktı. (Mecaz anlam)
II. Dernek yetkilisinin sıcak karşılaması bizi çok memnun etmişti. (Gerçek anlam)
III. Tatlı sözleriyle kendisini dinleyen herkesi büyülemişti. (Mecaz anlam)
IV. Son hatası nedeniyle derin bir utanç duyuyordu. (Gerçek anlam)

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde altı çizili sözün anlam özelliği yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve IV D) III ve IV

7. “Oyun” sözcüğü, “yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence” anlamında kullanılır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “oyun” sözcüğü bu anlamından farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Saklambaç, çocukların yüzyıllardır terk etmediği bir oyundur.
- B) Çocuklar, bazı oyunları oynarken aileleri mutlaka onların yanında olmalıdır.
- C) Oyun, on iki yıldır aynı oyuncular tarafından sahneleniyormuş.
- D) Kreş öğretmenleri, çocukların keyifli vakit geçireceği birçok oyun biliyor.

8. Annesi önce kızı, sonra oğlanı yatırdı. Üstlerini güzelce örttü. *Kibritçi Kız* öyküsünü okudu onlara. Çocuklar dalıp gittiler. Uyurken yüzlerinde üzgün bir ifade vardı. Öykünün kahramanına üzülmüşlerdi galiba.

Aşağıdakilerden hangisi altı çizili sözcüklerden herhangi birinin bu metinde kazandığı anlamlardan biri değildir?

- A) Uyumak
- B) Güçsüz kalmak, çok zayıflamak
- C) Korumak için üstüne bir şey koymak
- D) Bir kimsenin bir yere yatmasını sağlamak

9. Voleybol, altı oyuncudan oluşan iki takım arasında bir file ile ikiye bölünmüş bir sahada oynanan bir takım sporudur. Oyuncular, topu elleri veya kollarıyla file üzerinden rakip sahaya göndermeye çalışırlar. Topun rakip sahaya düşmesiyle sayı kazanılır. Oyun, setler hâlinde oynanır ve belirli bir sayıya ulaşan takım seti kazanır. Maçı kazanmak için belirli sayıda set kazanmak gerekir.

Bu metindeki sözcüklerden bir terimler sözlüğü oluşturulmak istenirse bu sözlükte hangi sözcüklere yer verilmelidir?

- A) Top, set, file
- B) El, kol, sayı
- C) Oyuncu, saha, spor
- D) Takım, oyun, kazanmak

10. Takımın manşetleri o kadar iyiydi ki karşı takım bunları nasıl savuşturacağını şaşırmıştı. Keskin bakışlı seyircilerin dışında bu manşetlerin hızına yetişebilen yoktu. Maçın son anlarında oyuncuların sinirleri çelik gibiydi. Bu maçta blok sayıları önceki maçlara göre iki katına çıktı.

Bu metinde geçen sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) “Manşet” sözcüğü spor terimidir.
- B) “Keskin” sözcüğü, mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
- C) “Oyuncu” sözcüğü, mecaz anlamıyla kullanılmıştır.
- D) “Blok” sözcüğü, terim anlamıyla kullanılmıştır.

1. Aşağıdaki tabloda verilen sözcüklerden eş anlamlısı olanları maviye, zıt anlamlısı olanları kırmızıya, hem eş hem zıt anlamlısı olanları sarıya boyayınız.

geçmiş	gerçek	macera	güven
neşe	derin	duygu	anı
hikâye	büyü	siyah	kapalı
büyük	imkân	tabiat	zayıf

2. Aşağıdaki bulmacayı verilenlerden hareketle uygun sözcükleri yazarak doldurunuz.

- a. İhtiyar sözcüğünün eş anlamlısı
b. Parlak sözcüğünün zıt anlamlısı
c. Nem sözcüğünün eş anlamlısı
ç. Çukur sözcüğünün zıt anlamlısı
d. Tane sözcüğünün eş anlamlısı

a.							
b.							
c.							
ç.							
d.							

- 3.

Cesur ve akıllı bir karınca
Hiç korkmadan atmış
Kendinden büyük bir yükü sırtına
Çabalayıp eğri bir duvarı aşarak
Varmış sonunda yuvasına

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerin zıt anlamlılarını boş bırakılan yerlere yazınız.

4. Aşağıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin eş seslilerinin anlamları belirtilmiştir. Bunlardan yanlış olanları “X” sembolü ile işaretleyiniz.

a.	Yazının tüm <u>satırlarında</u> aynı düşünceye yer verilmiş.
b.	Bu yemeğin üzerine bir de <u>çay</u> içsek ne güzel olur!
c.	Kapının önünden küçük bir bayram <u>alayı</u> geçiyordu.
ç.	Bir <u>hayır</u> yap da paranızın bereketi olsun, dediler.

a.	Et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir bıçak türü.	☐	c.	Herkes, hepsi birden.	☐
b.	Dereden büyük, ırmaktan küçük akarsu.	☐	ç.	İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım.	☐

5. Aşağıdaki tabloda II. cümlede I. cümlede geçen altı çizili sözcüğün eş seslisi kullanılmıştır. Bu kullanımlardan yanlış olanları “X” sembolü ile işaretleyiniz.

a.	I.	Bu <u>bot</u> bizi karşı kıyıya götürecekt.	
	II.	Ayağındakiler eskiyince kendine yeni bir çift bot aldı.	
b.	I.	Karı <u>koca</u> arasındaki tartışmayı görünce hepimiz şaşırdık.	
	II.	Koca bir duman tüm gün şehrin üzerini kaplamıştı.	
c.	I.	Ayakkabının <u>bağı</u> çözülünce az kalsın yere düşüyordum.	
	II.	Aramızdaki bağı güçlendirmek için emek vermeliyiz.	
ç.	I.	Üzerindeki <u>soluk</u> ceketle sunum yapmayı istemiyordu.	
	II.	O kadar hızlı koşmuş ki <u>soluk</u> almakta zorlanıyordu.	
d.	I.	Dedesı <u>sağ</u> imiş, şu an köyde yaşıyormuş.	
	II.	Sağ tarafımızdan kocaman bir tır geçti.	

6. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcükleri soyut ya da somut oluşlarına göre değerlendiriniz.

Cümleler	Soyut	Somut
a. Elindeki mavi <u>bardağı</u> yanındaki masaya yavaşça koydu.	☐	☐
b. Şarkıyı duyunca hepimizin <u>tüyleri</u> diken diken oldu.	☐	☐
c. Tablodaki renkler, <u>tuvalin</u> üzerinde tanınmaz hâle gelmiş.	☐	☐
ç. <u>Öfkene</u> hâkim olmazsan bir gün çok üzüleceksin.	☐	☐
d. Bu işi ancak azim ve <u>kararlılığı</u> yüksek kişiler yapabilir.	☐	☐
e. Gerçek <u>dostluklar</u> hayatımızı aydınlatan ışık gibidir.	☐	☐
f. Ormanın derinliklerinden gelen <u>çıgıllıklar</u> ürkütücüydü.	☐	☐
g. <u>İyilik</u> ancak karşılıksız olduğunda değerlidir.	☐	☐

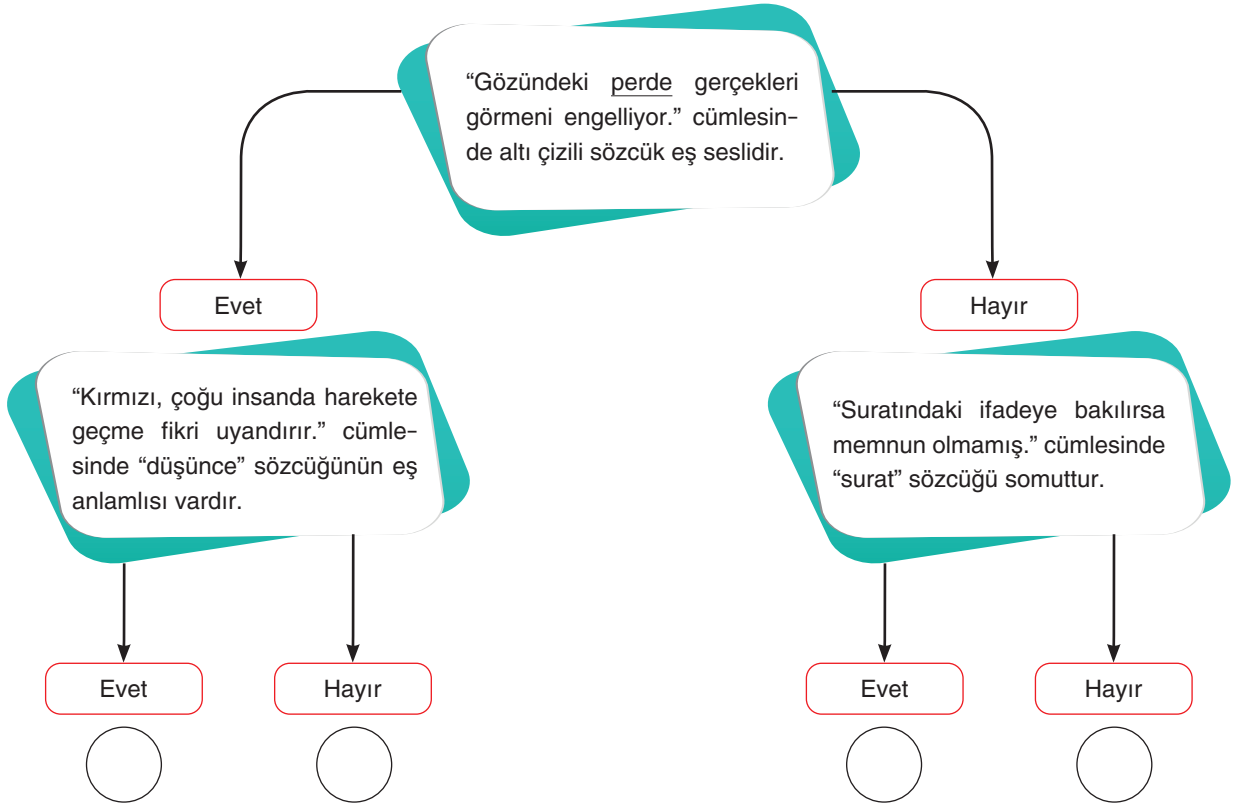
7. Aşağıdaki cümlelerde henüz dilimize yerleşmemiş yabancı sözcükleri tespit edip Türkçe karşılıklarını yazınız.

Cümleler	Yabancı Sözcük	Türkçe Karşılıkları
a. Kriterleri sağlarsanız sizi işe almaktan memnuniyet duyarız.		
b. Olaylar, hangi perspektiften baktığınıza göre değişir.		
c. Monoton bir hayat yaşıyorsanız boşa yaşıyorsunuz.		
ç. Masaya gelen adisyona kimsenin eli uzanmıyordu.		
d. Yeni jenerasyon pek çok açıdan şanslı görünüyor.		
e. Bu kitabı trendini bildiğim gençlere yönelik yazdım.		
f. Sınavda soruları full yapınca ağzı kulaklarına vardı.		
g. Ekstra işler yüzünden eve hep geç gidiyorum.		
ğ. Apartmanın izolasyonu yapılırca ısınmaya başladık.		

8. Aşağıdaki cümlelerde verilen bilgileri “Doğru (D)–Yanlış (Y)” şeklinde değerlendiriniz.

	Cümleler	D/Y
a.	“Printer” sözcüğünün Türkçe karşılığı “yazıcı”dır.	
b.	“Açık fikirli insanlarla olmak hoşuma gidiyor.” cümlesinde “açık” sözcüğü nicel anlamıyla kullanılmıştır.	
c.	“Kardeş sevgisi, insanı hayata bağlar.” cümlesinde “kardeş” sözcüğü özel anlamıyla kullanılmıştır.	
ç.	“E-mail” sözcüğünün Türkçe karşılığı “mektup”tur.	
d.	“Aklını kullanmazsan çok pişman olursun.” cümlesinde soyut anlamlı bir sözcüğe yer verilmiştir.	
e.	“Kara” sözcüğünün hem eş anlamlısı hem zıt anlamlısı hem de eş seslisi vardır.	
f.	“Elektrikler kesilince karanlığa gömüldük.” cümlesindeki “elektrik” sözcüğü somut anlamlıdır.	

9. Aşağıdaki tabloda verilen yargılara “Evet” ya da “Hayır” şeklinde cevap verilerek ilerlendiğinde hangi sonuca ulaşılır, “✓” sembolü ile işaretleyiniz.

1. Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere “eş anlamlı sözcükler” denir.

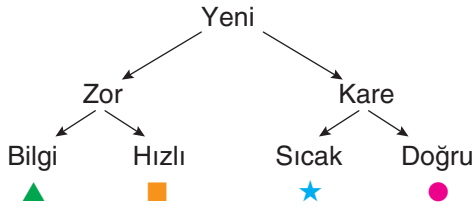
Buna göre,

Sevgi, inanış, güven, acıma, saygı gibi varlığımızı ilgilendiren türlü insanlık duygularının bozulmadığı her çağda ve her yerde resim ve müzik ciddiye alınmış, değer taşımıştır.

cümlesinde geçen altı çizili sözcükler aşağıdaki-lerden hangisinin eş anlamlısı değildir?

- A) Dönem B) Kıymet
C) His D) Nesil

2.

Bu şemada “karşıt anlamlısı olan” sözcükler ok yönünde takip edildiğinde hangi şekle ulaşılır?

- A) ▲ B) ■ C) ★ D) ●

3. • I ve II numaralı sözcükler farklı yazılıp söylenen fakat aynı anlama gelen sözcüklerdir.
• II ve III numaralı sözcükler anlamca birbirinin tersi olan zıt anlamlı sözcüklerdir.

Aşağıdakilerin hangisinde sözcükler bu açıklamaya uygun olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Harp	Savaş	Barış
B)	Eski	Yeni	Bayat
C)	Uzak	Yakın	Irak
D)	Güzel	Fena	Kötü

4. Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere “eş sesli sözcükler” denir. Örneğin “Et-leri satırla doğruyor.” cümlesindeki “satır” sözcüğü, “et kesmeye yarayan bir bıçak türü” anlamındayken “Birkaç satır okuyup kitabı bıraktı.” cümlesinde “bir sayfa üzerinde yan yana gelen sözcüklerden oluşan yazı sıraları” anlamındadır.

Buna göre,

- I. Yaklaşık bir saattir saz çalıyor.
II. Rakibini çalım atarak geride bıraktı.
III. Bugün bana lezzetli bir kek yapmış.

cümlelerinin hangilerinde altı çizili sözcük eş seslidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) II ve III

5. İki gündür aralıklarla dolu yağıyor, güneşe hasret kaldım. Bahar aylarında böylesine şiddetli yağış olağan mı? Belki de uzmanların iddia ettiği gibi derin bir iklim değişikliğinin tam ortasındayız.

Bu metindeki sözcüklerle ilgili,

- I. “Dolu” sözcüğü eş seslidir.
II. “Derin” sözcüğünün zıt anlamlısı “alçak”tır.
III. “Hasret” sözcüğünün eş anlamlısı “keder”dir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve III D) II ve III

6. Beş duyu organımızdan en az biriyle algıladığımız varlıkları karşılayan sözcüklere “somut anlamlı sözcükler”, duyu organlarımızla algılayamadığımız varlık veya kavramları karşılayan sözcüklere “soyut anlamlı sözcükler” denir.

Buna göre,

Bahar geldi, canlandı bülbüller
I

Tomurcuklandı bütün çiçekler
II

Neşeyle doldu gönüller
III

Gam, keder, tasa gitti şimdi
IV

dizelerindeki numaralanmış sözcüklerden hangileri somut anlamlıdır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

7. Düşüncelerime değer vermediklerini anladığımda
I
onlarla arkadaşlığımı kestim. Bir süre arkadaşsız kalsam da kitaplarım beni bu dönemde kimsesiz bırakmadı.
II
Yatağıma uzanıyor ve onlarla oyalanıyorum.
III
Böylece zaman hızlıca akıp gidiyordu.
IV

Bu metinde numaralanmış sözcüklerden hangileri soyut anlamlıdır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

8. Günlük hayatımızda sıkça kullandığımız kimi sözcükler dilimize yabancı dillerden geçmiştir. Bu yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmaya özen göstermeliyiz. Örneğin “montaj” yerine “----”, “izolasyon” yerine “----”, “defans” yerine “----” sözcüklerini kullanmalıyız.

Bu metinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) kurulum
B) yalıtım
C) savunma
D) yerleşim

9. **Aşağıdakilerin hangisinde “link, star, finiş, orijinal” sözcüklerinden herhangi birinin Türkçe karşılığı yoktur?**

- A) Koşucu bitiş çizgisine varamadan düştü.
B) Size attığım bağlantıyı tıklayın lütfen.
C) Değişik bir bilgisayar oyunu tasarlamıştı.
D) Kendini okulun yıldızı zannediordu.

10. **Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün Türkçe karşılığı yay ayaç içinde yanlış verilmiştir?**

- A) Derginin kapak dizaynı hepimizin hoşuna gitmişti. (İçerik)
B) Babası, önemli sanatçılara dublaj yapmış. (Seslendirme)
C) Araba o hızla virajı dönmemiş ve kaza yapmış. (Dönemeç)
D) Eskiden spikerler Türkçeye daha çok hâkimdiler. (Sunucu)

1. Küçük denizkızı yukarıya bakınca hayretten soluğu kesilmiş. Başının üzerinde upuzun direkli, kocaman bir gemi duruyormuş. Gemi inip çıktıkça dizi dizi asılmış fenerler sallanıyor, ayrıca çevreye tatlı bir müzik sesi yayılıyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde geçen altı çizili sözcüklerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) görmek B) etraf
C) kafa D) bulunmak

2. • Neredeyse bir asırdır aynı sorunla uğraşıyor güzel memleketim.
• Yıllarca ailecek bekledik, nihayet hususî bir aracımız oldu.
• Özgürlük, tüm insanlığın meselesidir; yalnızca birkaç ülkenin değil.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş anlamlısı değildir?

- A) Özel B) Fikir
C) Hürriyet D) Yüzyıl

3. Attığınız yanlış adımlar, sizi umutsuzluğa düşürmesin. Kolay bir işi yaparken bile bocalayabiliriz. Ama bu bocalamalar sayesinde üst düzey işler yapmak için tecrübe biriktirmiş oluruz.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin zıt anlamlısı değildir?

- A) doğru B) zor
C) alt D) dar

4. Boy attı başaklar
Uyandı bütün dünya baştan başa
I

Hür şimdi kuşlar göklerde
II

Sağ tarafım yeşil
III

Sol tarafım mavi

Üstümde tozpembe bulutlar
IV

Tatlı bir rüya görüyorum

Bu hayal ülkesinde

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcüğün eş anlamlısı “evren” sözcüğüdür.
B) II. sözcüğün eş anlamlısı “özgür” sözcüğüdür.
C) III. sözcük, eş seslidir.
D) IV. sözcüğün zıt anlamlısı “alt” sözcüğüdür.

5. • Sır saklamayı bilen, güvenilir bir insandı.
• Onu görmeyeli saçlarına kır düşmüş, epey de zayıflamış.
• Bu yaşa gelmişsin, hâlâ yaşlılara karşı nasıl davranacağını bilmiyorsun.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş seslisinin anlamı değildir?

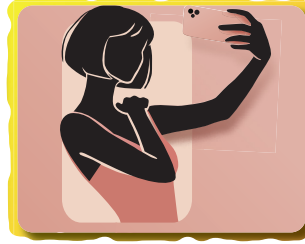
- A) Nemli, ıslak
B) Aynaların arkasına ve kaplama metal eşyaların yüzüne sürülen ince tabaka
C) Kaval ve uyluk kemiğinin birleştiği yer
D) Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer

6. Dilimize henüz yerleşmemiş yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarını kullanmamız gerektiğini söyleyen bir Türkçe öğretmeni bununla ilgili öğrencilerinden afiş hazırlamalarını ister. Öğrencilerin hazırladıkları afişler aşağıdaki gibidir.

Aslı

“Printer” yerine “yazıcı”

Burcu

“Selfi” yerine “özçekim”

Ceyda

“Okey” yerine “efendim”

Duru

Skor yerine “sonuç”

Buna göre öğrencilerden hangisi yabancı sözcüğün Türkçe karşılığını yanlış vermiştir?

- A) Aslı B) Burcu C) Ceyda D) Duru

7. Duyu organlarıyla algılanamayan, zihinde tasarlanan kavram ve varlıkları karşılayan sözcüklere “soyut anlamlı sözcük” denir.

Buna göre,

- I. Ne zaman ümidim azalsa yeniden cesaretimi toplayıp yoluma devam ederim.
- II. Hava o kadar güzeldi ki aklıma parka çıkıp koş-turmak geldi.
- III. Bilgisayar karşısında saatlerce çalışmak gözleri çok yoruyor.
- IV. Hoşgörü, toplumun birbirine sevgi beslemesini sağlayan temel özelliktir.

cümlelerinin hangilerinde altı çizili sözcükler soyut anlamlıdır?

- A) I ve II B) I ve IV
C) II ve III D) III ve IV

8. Hayatın yoğunluğu ve gereksiz aktiviteler, insanların
I
daha hoşgörüsüz olmasına neden oluyor. Bu ne-
denle de çevremizdeki antipatik ve agresif insanla-
II III
rın sayısı artıyor.

Bu metindeki numaralanmış sözcüklerin yerine aşağıdakilerin hangisinde verilenler getirilebilir?

	I	II	III
A)	etkin	sevimli	hırçın
B)	olay	garip	heyecanlı
C)	iş	kavgacı	uysal
D)	etkinlik	sevimsiz	saldırgan